

Riigile kuuluvate äriühingute 2018. aasta lühikokkuvõte

Sissejuhatus

2018. aasta lõpu seisuga kuulus riigile osalus 29 jätkuvalt tegutsevas äriühingus, sealhulgas oli riik ainuomanik 25 äriühingus ning enamuosalus kuulus riigile 3 äriühingus¹. Käesolevaga anname lühiülevaate 28² riigi enamuosalususega ja otsustusõigusega äriühingu kohta. Äriühingute 2018. aasta koondtulemus (võrdluses 2017. aastaga) on esitatud juuresoleval graafikul. Aktsiaseltsi Nordic Aviation Group kohta on 2018. aasta osas kasutada konsolideerimata ja auditeerimata emattevõtte aruanded (võrreldavuse huvides on samatüübilised aruanded ka 2017. aasta andmetes).

Suurenenud müügi käive ja kasvule pööranud puhaskasum

Riigi enamuosalususega äriühingute kogukäive jätkas 2018. aastal kasvu ning saavutas ajaloolise müügitulu rekordi. Varasem tipp aastast 2013 ületati 6%. 2018. a müügitulu suurenes aasta varasemaga võrreldes 221 mln euro ehk 13,9% võrra. Kui aasta varem mängis müügitulu muutuses proportsionaalselt väga väikest rolli suurim riigi osalusega äriühing AS Eesti Energia, siis 2018. aastal tuli üle poole müügitulu netomuutusest taas Eesti Energiast, millele järgnesid AS Nordic Aviation Group ning AS Operail. Käive suurenes 22 ja vähenes 6 äriühingus (sh kahes, mis lõpetasid tegevuse).

Riigi enamuosalususega äriühingute puhaskasumid kokku moodustasid 2018. a 209 mln eurot, mis tähendab 13,6% suurenemist võrreldes eelmise aastaga. Aasta varem oli koondpuhaskasum vähenenud. Siin oli kõige olulisema mõjuga ettevõtte AS Eesti Raudtee, mille puhaskasumit mõjutas oluliselt suurenenud toetused riigilt (toetuse kasv 8,7 mln euro võrra). Ka mõjult järgmine ettevõtte on seotud raudteega – AS Operail – kuid siin paranesid tulemused seoses kaubaveomahtude ja vagunite rendiäri suurenemisega, mis tõstsid ettevõtte üle mitme aasta taas kasumisse. Ülejäänud ettevõtete agregeeritud puhaskasum vähenes kokku 1,5 mln euro võrra. Omakapitali tootlus (ROE) näitas aasta varasemaga võrreldes väikest kasvutrendi suurenedes 5,7% peale. Kuigi muutus oli positiivne, siis jääb see endiselt alla 2017. aasta koondaruandes leitud keskmisele omakapitali hinnale (ca 9%).

2018. aastal korraldati AS-i Tallinna Sadam aktsiate avalik esmaspakkumine (IPO) ning aktsiad noteeriti Tallinna börsil, kuid enne seda korrastas ainuomanik kapitali struktuuri, mille tulemusel jaotati dividendideks varasemaga võrreldes oluliselt suurem summa: 105 mln eurot võrreldes 48 mln euroga aasta varem. Seetõttu kasvas ka riigi äriühingute kogu dividendisumma, kuid kuna samal ajal Eesti Energia jaotas kasumit varasema võrreldes väiksemas mahus, siis oli kogukasv tagasihoidlikud 17 mln eurot. Kokku maksid riigi otsustusõigusega ettevõtted dividende 153 mln eurot.

Riigi äriühingute varade maht jätkas kasvu

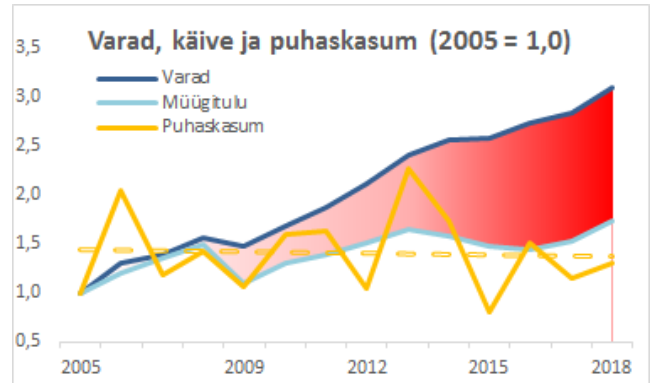
		'18/'17	
Varad		7 252 mln €	
2017:	6 649 mln €		
	603 mln €		9,1 %
		↑	
Käive		1 811 mln €	
2017:	1 590 mln €		
	221 mln €		13,9 %
		↑	
Dividendid		153 mln €	
2017:	136 mln €		
	17 mln €		12,6 %
		↑	
Töötajad		13 424 in.	
2017:	13 495 in.		
	-71 in.		-0,5 %
		↓	
Laenukohustused		2 059 mln €	
2017:	1 854 mln €		
	204 mln €		11,0 %
		↑	
Kasum		209 mln €	
2017:	184 mln €		
	25 mln €		13,6 %
		↑	
Omakapitali tootlus		5,7 %	
2017:	5,1 %		
	0,5 %		
		↑	
Keskm. brutopalk		1 500 €	
2017:	1 399 €		
	101 €		7,2 %
		↑	

¹ sh AS Levira, kus riigil ei ole tulenevalt põhikirjast ainuotsustusõigust.

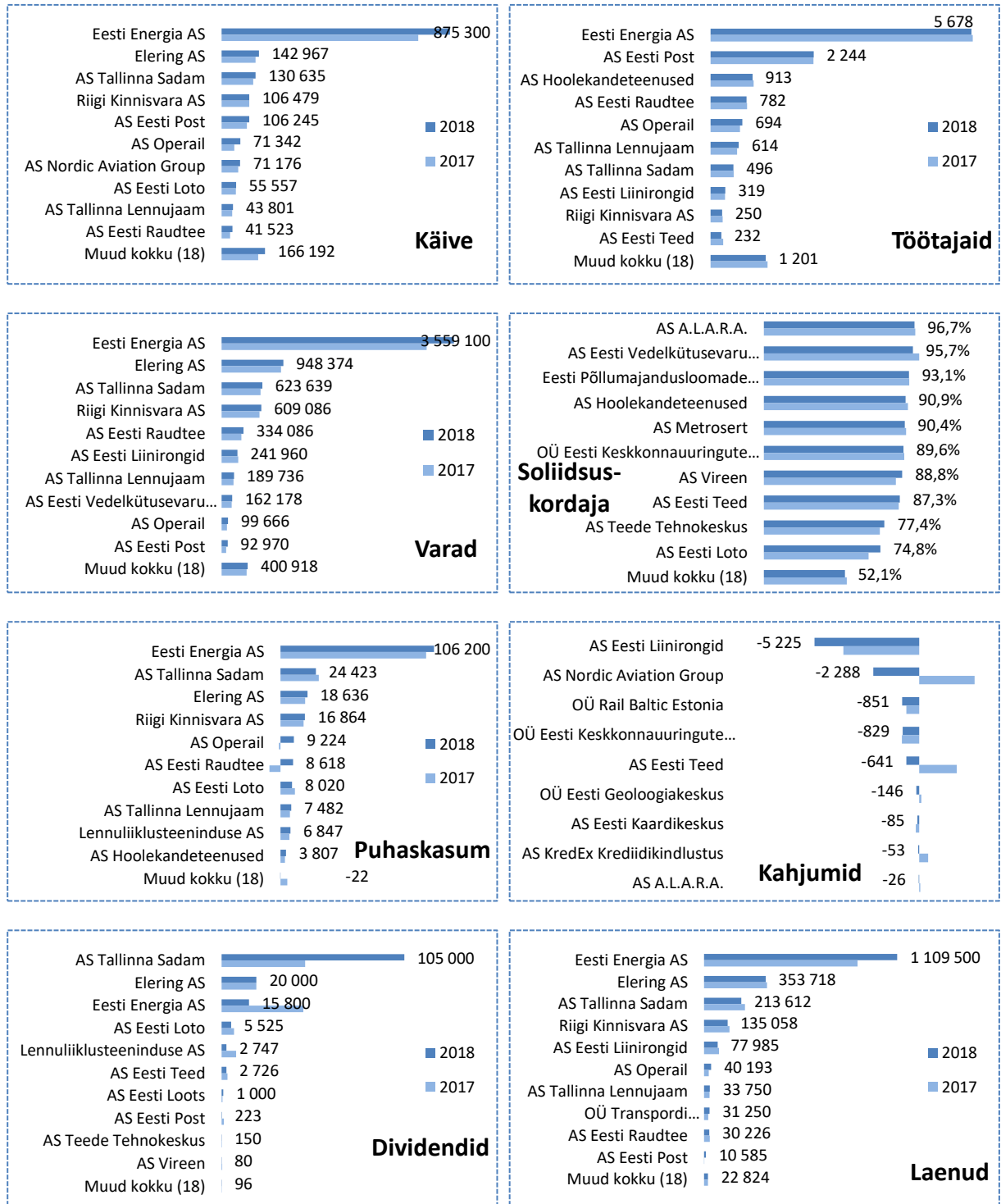
² Analüüsi on lisaks jätkuvalt tegutsevatele äriühingutele kaasatud OÜ Eesti Geoloogiakeskus ja AS Eesti Kaardikeskus, millede toimus 2018. aastal enne likvideerimist ja registrist kustutamist vähesel määral majandustegevust.

Alates 2009. aastast oli üldiseks probleemseks tendentsiks varade efektiivsuse pidev langus, 2017. aastal see negatiivne trend peatus ja 2018. aastal juba veidi paranes. Juuresoleval joonisel on võrreldud varade, müügitulude ja puhaskasumi muutumist alates 2005. a. Kuni 2008. aastani suurenesid varad ja käive sisuliselt võrdse kiirusega, kuid ülemaailmne finantskriis mõjutas seda tasakaalu tugevalt. Vahepealsel ajal, kuni 2017. aastani, kasvasid varad oluliselt kiiremini kui müügitulud (2014-2016 on müügitulud isegi langenud). Aruandeaastal suurenes riigi äriühingute müügitulu juba kiiremini kui varad, mis võib olla märk, et varasemalt tehtud investeeringut on suudetud paremini tulu tootmisesse rakendada. Samal ajal ei ole aga investeeringud märkimisväärselt mõjutanud puhaskasumeid, mis aastast aastasse üles-alla kõikudes ei ole 13 aasta trendis suurenemist näidanud. Võimalik, et viidatud trendi murdumiseni ja ka omakapitali tootluse paranemiseni on viinud 2017. aastal tööd alustanud nimetamiskomitee süsteem, mis on parandanud ettevõtete nõukogude ja seeläbi ka juhtimise taset.

Üldiselt on riigi osalusega äriühingud endiselt piisavalt kapitaliseeritud ja kapitali struktuur on pigem konservatiivne ja madala riskiga.

2018. a põhinäitajad 10 suurema äriühingu lõikes:

Lisa 1. Riigi osalusega äriühingute nimekiri ja tegevusalad, märts 2019

Äriühing	Riigi osalus %	Tegevusala	
Justiitsministeerium			
1	AS Eesti Vanglatööstus	100	Vangistusseaduse § 38 tulenevalt vangide tööhõive tagamine
Keskonnaministeerium			
2	OÜ Eesti Keskonnauuringute Keskus	100	Keskonnauuringute läbiviimine
3	AS Ökosil	35	Ohtlike ja radioaktiivsete jäätmete kogumine ja jäätmeohaldlate töö korraldamine
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium			
4	AS A.L.A.R.A	100	Paldiski endise tuumaobjekti ja Tammiku (Saku) radioaktiivsete jäätmete hoidla haldamine
5	Elering AS	100	Tarbijatele nõuetekohase energiavarustuskindluse tagamine
6	AS Eesti Loots	100	Kohustusliku lootsimise piirkondades lootsiteenuse osatamine
7	AS Eesti Post	100	Riigisest ja rahvusvaheliste postiteenuste osutamine ning üle-Eestilise postivõrgu funktsioneerimise ja arengu kindlustamine.
8	AS Eesti Raudtee	100	Raudtee infrastruktuuri majandamine
9	AS Operail	100	Kauba raudteevedu
10	AS Eesti Vedelkütusevaru Agentuur	100	Riigi 90 päeva vedelkütusevaru moodustamine ja haldamine
11	AS Eesti Liinirongid	100	Raudteetranspordi korraldamine, sealhulgas reisijatevedu, kaubavedu ja sellega kaasnevate teenuste osutamine
12	Lennuliiklusteeninduse AS	100	Tallinna lennuinfo piirkonna teenindamine, aeronavigatsiooniteenuse osutamine
13	AS Metrosert	100	Riigi mõõtetalonid, mõõtevahendite taatlemine ja kalibreerimine, väärismetalltoodete märgistamine ja vääriskivide ekspertiis
14	AS Eesti Teed	100	Riigi territooriumi piires teehoiu teenuste osutamine, sealhulgas erakorraliste teehoiutööde korraldamine ja teostamine
15	AS Saarte Liinid	100	Avalikust huvist lähtuva teenuse osutamine ning tulu teenimine, regionaalse infrastruktuuri haldamine
16	AS Tallinna Lennujaam	100	Lennuväljade ja lennujaama reisiterminalide töö korraldamine
17	AS Tallinna Sadam	67,03	Sadamate tööga seotud tegevused
18	AS Teede Tehnokeskus	100	Ehitusalane ja transpordiga seotud teadus- ja arendustegevus ning teenuste osutamine
19	AS KredEx Krediidikindlustus	66,67	Kindlustustegevus krediidikindlustuse ja selle alaliikides aktsiaseltsile väljastatud tegevuslubade alusel
20	OÜ Rail Baltic Estonia	100	Osaluse omandamine ja valdamine kolme Balti riigi ühisettevõttes RB Rail AS, mille ülesandeks on raudtee rajamine Tallinnast Leedu-Poola piirini.
21	AS Nordic Aviation Group	100	Lennuettevõtte käitamine ja sellega seotud tegevused
22	OÜ Transpordi Varahaldus	100	Valdusfirma tegevus
Põllumajandusministeerium			
23	Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli AS	93,3	Põllumajandusloomade jõudluskontrolli läbiviimine, nende geneetilise väärtuse hindamine, piimakvaliteedi sõltumatu kontrollimine, samuti kõrvalmärkide väljastamine.
24	AS Vireen	100	Teenuste pakkumine põllumajandustootjatele ja teistele toidukäitlejatele loomsetest kõrvalsaadusteks vabanemiseks
Rahandusministeerium			
25	AS Eesti Loto	100	Hasartmängude korraldamine ning sellega seonduvad tegevused
26	Riigi Kinnisvara AS	100	Riigile kui ainuaktsionärile kinnisvarateenuste osutamine ja riigi nõustamine kinnisvaraga seotud küsimustes
27	Eesti Energia AS	100	Elektrienergia, soojusenergia, võrguteenuse ning energiaga seotud lisateenuste müük Läänemere piirkonnas
28	AS Levira	51	Ringhäälinguprogrammide koostamiseks vajalike teenuste osutamine ja programmide edastamine
Sotsiaalministeerium			
29	AS Hoolekandeteenused	100	Erinevate hoolekande-, tervishoiu ja muude teenuste osutamine sh vajalike allhangete tegemine, mis on seotud hoolekandelise tegevusega.

